

GRI Standards: PGGM N.V.

Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
Algemene profiel				
Organisatie, strategie en analyse				
102-1	Naam van de organisatie.	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag 'Over PGGM', pagina 7: PGGM N.V. (PGGM) is de uitvoeringsorganisatie en een 100 procent-dochter van PGGM Coöperatie. Zie PGGM N.V. jaarverslag 'Algemene toelichting, Informatie over PGGM', pagina 79: PGGM N.V. is opgericht op 20 juli 2007, statutair gevestigd te Zeist, Nederland en kantoorhoudend aan de Noordweg Noord 150 in Zeist, Nederland. De aandelen van PGGM N.V. worden voor 100 procent gehouden door PGGM Coöperatie U.A. (PGGM Coöperatie).
102-2	a. Beschrijving van de activiteiten van de organisatie. b. Voornaamste merken, producten en diensten, inclusief een uitleg van alle producten of services die op bepaalde markten zijn verboden.	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag 'Over PGGM', pagina 5: Vanuit PGGM bieden we onze klanten de diensten pensioenbeheer, vermogensbeheer en beleidsadviesing en bestuursondersteuning. Zie PGGM N.V. jaarverslag 'Algemene toelichting', pagina 79 voor de doelen zoals in de statuten zijn geschreven.
102-3	Locatie van het hoofdkantoor van de organisatie.	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag 'Algemene toelichting, Informatie over PGGM', pagina 79: PGGM N.V. is opgericht op 20 juli 2007, statutair gevestigd te Zeist, Nederland en kantoorhoudend aan de Noordweg Noord 150 in Zeist, Nederland. De aandelen van PGGM N.V. worden voor 100 procent gehouden door PGGM Coöperatie U.A. (PGGM Coöperatie). Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Algemeen', pagina 131 voor de adresgegevens.
102-4	Het aantal landen waar de organisatie actief is en namen van landen met grootschalige activiteiten of specifieke relevantie voor de duurzaamheidskwesties die in het verslag aan de orde komen.	Ja	Ja	PGGM is gevestigd in Nederland en is werkzaam voor Nederlandse klanten. Actief beleggen doet PGGM wereldwijd. Hiervoor hanteert PGGM de richtlijnen voor Verantwoord Beleggen. Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 14: Als belegger hebben we wereldwijd invloed op een groot aantal ondernemingen. Die invloed benutten we om sectoren in de goede richting te bewegen. Zie PGGM Vermogensbeheer B.V. jaarverslag: Verdeling engagementactiviteiten bij ondernemingen naar regio in 2020 (aantal): Europa (excl. Nederland) 30; Noord-Amerika 42; Azië 21; Rest van de Wereld 18; Nederland 8; Totaal 119.
102-5	Eigendomsstructuur en de rechtsvorm .	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Over PGGM', pagina 79: De aandelen van PGGM N.V. worden voor 100 procent gehouden door PGGM Coöperatie U.A. (PGGM Coöperatie). Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Groepsstructuur', pagina 81: PGGM N.V. is een structuurvennootschap en de houdster van negen (in)directe dochtervennootschappen en één minderheidsbelang en vormt gezamenlijk met haar aandeelhouder, PGGM Coöperatie, de PGGM groep.
102-6	Afzetmarkten (geografische verdeling, sectoren die worden bediend en soorten klanten/begunstigden).	Ja	Zie jaarverslag	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Klanten PGGM in 2020', pagina 22.
102-7	Omvang van de organisatie.	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Kerncijfers', pagina 10. Netto resultaat 2020 € 29,0 miljoen (2019: € 7,6 miljoen).
102-8	a. Aantal werknemers naar type arbeidscontract (vast en tijdelijk) en geslacht. b. Aantal werknemers met een dienstverband (vast en tijdelijk) per regio. c. Aantal werknemers naar type dienstverband (voltijds en deeltijds), naar geslacht. d. Of een aanzienlijk deel van de activiteiten van de organisatie wordt uitgevoerd door werknemers die geen werknemers zijn. Indien van toepassing, een beschrijving van de aard en omvang van de werkzaamheden die worden verricht door werknemers die geen werknemer zijn. e. Significante schommelingen in het aantal werknemers (zoals seizoenarbeid in de toeristische of agrarische sector). f. Een toelichting op de manier waarop de gegevens zijn samengesteld, inclusief eventuele aannames.	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag p. 33, 'Kerncijfers medewerkers PGGM', 2020. Gegevens komen tot stand op basis van de broninformatie uit ons personeelssysteem (Profit) en we sluiten hierbij aan op de data zoals gerapporteerd in ons Jaarverslag.
102-9	Beschrijving van de toeleveringsketen van de organisatie, inclusief de belangrijkste elementen die betrekking hebben op de activiteiten, primaire merken, producten en diensten van de organisatie.	Nee	Ja	PGGM produceert geen goederen, dus er is geen sprake van een supply chain in relatie tot het primaire proces. De supplychain van de bedrijfsvoering is het inkopen van goederen en diensten -gericht op de bedrijfsvoering. PGGM vormt met haar directe leveranciers een supply-chain.
102-10	Significante veranderingen tijdens de verslagperiode wat betreft omvang, structuur, eigendom of toeleveringsketen.	Nee	Ja	Er is geen sprake van significante veranderingen.
102-11	Toelichting over de toepassing van het voorzorgsprincipe door de verslaggevende organisatie.	Ja	Zie jaarverslag	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Risicomanagement' en 'Risk appetite statement': pagina's 46 tot en met 56.
102-12	Extern ontwikkelde economische, milieugerelateerde en sociale handvesten, principes of andere initiatieven die door de organisatie worden onderschreven.	Ja	Ja	PGGM is aangesloten bij de relevante initiatieven op het gebied van onder meer Verantwoord Beleggen zoals de Principles for Responsible Investments (PRI), Action Plan on Sustainable Finance, Commitment Financiële Sector aan het Klimaatakkoord. PGGM is bij duurzaam en verantwoord beleggen gebonden aan nationale en internationale wet- en regelgeving. Op 10 maart 2021 is de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) in werking getreden die PGGM verplicht om informatie te verschaffen over duurzaamheid en beleggen.
102-13	De belangrijkste lidmaatschappen van verenigingen (zoals brancheverenigingen) en nationale of internationale belangenorganisaties.	Nee	Ja	Een overzicht van de samenwerkingsverbanden voor de belangrijkste lidmaatschappen van verenigingen (zoals brancheverenigingen) en nationale of internationale belangenorganisaties is intern beheerd en gecontroleerd door PGGM.
102-14	Een verklaring van de Management Board/Directievoorzitter over de relevantie van duurzame ontwikkeling voor de organisatie en haar strategie voor het aanpakken van duurzaamheid.	Ja	Ja	PGGM wilt relevant zijn en blijven voor haar klanten, de sector en de maatschappij en integreerd duurzaamheid in haar strategy met het omarmen van SDG 1, 3 en 13 die volledig aansluiten bij haar maatschappelijke opdracht. Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 15: Onze langetermijn bijdrage aan de samenleving hebben wij gekoppeld aan Sustainable Development Goals (SDG's). SDG's zijn een set van zeventien ambitieuze doelen om wereldwijd duurzame ontwikkeling te bevorderen, opgesteld door de Verenigde Naties. Als PGGM zetten we ons in om een positieve impact te maken op SDG 1 (geen armoede), 3 (goede gezondheid en welzijn) en 13 (klimaatactie). Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 16: Wij zetten ons in voor een betaalbaar, goed en duurzaam pensioen voor onze opdrachtgevers en hun deelnemers en dragen bij aan een gezonde en vitale sector. Hierbij houden we rekening met mens en milieu. Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 40: Met onze kernactiviteiten en strategische agenda maken we een positieve impact op SDG 1 (geen armoede), SDG 3 (goede gezondheid en welzijn) en SDG 13 (klimaatactie). De overige SDG's zijn onderdeel van de verantwoorde basis van PGGM. Deze drie SDG's zijn door vertaald in concrete thema's die aansluiten bij de strategie van PGGM. Met deze thema's geven we de positieve impact op duurzaamheid verder vorm.

GRI Standards: PGGM N.V.

Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
102-15	Beschrijving van belangrijke gevolgen, risico's en mogelijkheden.	Ja	Ja	<p>We willen de toon aangeven in duurzaam langetermijnbeleggen.</p> <p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 24: PGGM-experts uit verschillende bedrijfsonderdelen hebben hierbij in nauwe samenwerking met het bestuursbureau en het bestuur van PFZW gewerkt aan een nieuw duurzaamheidsbeleid. Daarbij gaan we weer een flinke stap verder als het bijvoorbeeld gaat om de vermindering van de CO2-uitstoot binnen de beleggingen en meer euro's die we beleggen in zaken die aantoonbaar bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de Verenigde Naties (SDG's). Ook zijn we strenger met betrekking tot de zaken waar we in willen beleggen.</p> <p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 25: De verschillende factoren die impact hebben op de beleggingen van onze klanten worden over de gehele portefeuille bekeken en niet apart per beleggingscategorie. De integrale benadering stelt ons in staat om op portefeuileniveau in te spelen op de ontwikkelingen op het gebied van economie, duurzaamheid en klimaat en technologie. Deze brede kennis gebruiken wij om uitvoering van mandaten en individuele transacties op het juiste niveau uit te oefenen.</p> <p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 41: Onderdeel van de duurzaamheidsagenda is het creëren van een verantwoorde basis, waarbij we streven naar het minimaliseren van negatieve impact en waar mogelijk het vergoten van de positieve impact. In 2020 hebben we specifiek aandacht besteed aan vier SDG's vanuit de verantwoorde basis, dit zijn: Diversiteit (SDG 5), Inclusiviteit (SDG 10), Duurzaam Inkoop (SDG 12) en Transparantie (SDG 16). Op het gebied van diversiteit en inclusiviteit werkt we met een diversity board. De units zijn aan de slag gegaan met het thema en hebben hun plan van aanpak voor het bevorderen van diversiteit en inclusiviteit gepresenteerd. De communicatiecampagne over het Diversiteit van Denken binnen PGGM is op 6 oktober Diversity day gelanceerd. Met de inkoopafdeling is gewerkt aan het aanscherpen van de inkoop criteria en het herijken van het Maatschappelijk Verantwoord Inkoop (MVI) beleid. In het kader van transparantie hebben we voor dit jaarverslag de materialiteitsmatrix en het waardecreatiemodel herijk.</p> <p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Risicomanagement' en 'Risk appetite statement': pagina's 46 tot en met 56.</p>
102-16	Beschrijving van de door de organisatie gehanteerde waarden, principes, standaarden en gedragsnormen, zoals een gedragscode.	Ja	Ja	<p>PGGM hanteert een gedragscode. Uitgangspunt is dat iedere medewerker weet wat er in deze gedragscode staat en zich hier aan houdt. De kernwaarden zijn: dienstbaar, verantwoordelijk en standvastig. Deze waarden zijn zichtbaar en voelbaar in alles wat we doen. PGGM ziet het als haar maatschappelijke plicht om zorgvuldig, integer en transparant te handelen. Helderheid over hoe wij met elkaar omgaan, helpt daarbij.</p> <p>Zie PGGM N.V. jaarverslag pagina 58 (gedragscode) en pagina 63 (waarden).</p>
102-17	De interne en externe mechanismen voor hulpvragen m.b.t. ethisch en rechtmatig gedrag, inclusief formeel georganiseerde zaken zoals hulp- en advieslijnen. De interne en externe mechanismen voor het melden van ethisch onverantwoord of onrechtmatig gedrag, inclusief formeel georganiseerde zaken zoals escalatie naar het middenkadermanagement, een klokkenluidersregeling of hulplijn.	Ja	Ja	<p>Zie PGGM N.V. jaarverslag pagina 58. PGGM heeft een gedragscode opgesteld, waarin dit staat beschreven. Dit is openbaar gemaakt op https://www.pggm.nl/media/ferpoj4x/gedragscode-pggm_2015.pdf.</p> <p>Zie PGGM N.V. jaarverslag pagina 58. In de gedragscode wordt ook verwezen naar (onder meer) de klokkenluidersregeling. Daarnaast heeft PGGM de regeling Sociale Integriteit.</p>
Governance				
102-18	De bestuursstructuur van de organisatie, met inbegrip van commissies die onder het hoogste bestuurslichaam vallen. Vermeld de commissies die verantwoordelijk zijn voor de besluitvorming over economische, milieugerelateerde en maatschappelijke onderwerpen.	Ja	ja	<p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Organisatiestructuur', zie pagina 9. Gegeven haar omvang heeft PGGM geen specifieke commissies op het gebied van duurzaamheid. Gezien het belang van het onderwerp heeft het EC dit op haar agenda geplaatst.</p>
102-19	Het proces voor het delegeren van bevoegdheden door het hoogste bestuursorgaan naar managers en andere werknemers inzake de economische, sociale en ecologische onderwerpen.	Nee	Ja	<p>Het beleid op gebied van economische, sociale en ecologische onderwerpen wordt door het dagelijks bestuur (het EC) bepaald. Via de jaarlijkse kaderstelling wordt het beleid omgezet in KPI's en gedelegeerd aan de functionarissen die de verantwoordelijkheid dragen voor het betreffende onderwerp.</p>
102-20	Verantwoordelijkheid voor economische, milieu-en sociale onderwerpen, op directieniveau en of functionarissen die rechtstreeks rapporteren aan het hoogste bestuursorgaan.	Nee	Ja	<p>De verantwoordelijkheid voor economische, sociale en ecologische onderwerpen is belegd bij de CEO van PGGM. Deze onderwerpen zijn uitgewerkt in de PGGM Duurzaamheidsagenda. Initiatie en coördinatie van de PGGM duurzaamheidsagenda is belegd bij de manager Corporate Duurzaamheid. De manager Corporate Duurzaamheid is onderdeel van het top management ("top 30") van PGGM.</p>
102-21	Het consultatieproces tussen stakeholders en het hoogste bestuursorgaan over economische, ecologische en sociale onderwerpen.	Nee	Ja	<p>Stakeholder consultatie wordt door verschillende functionarissen in het bedrijf gedaan. De resultaten komen samen in de materialiteitsmatrix. Deze wordt door het EC besproken en goedgekeurd.</p>
102-22	Samenstelling van het hoogste bestuurslichaam en de daaronder vallende commissies. Met ondermeer: - Leidinggevende - Onafhankelijkheid - Ambtstermijn - Aantal overige dienstbetrekkingen of commissariaten - Geslacht	Ja	Ja	<p>Zie PGGM N.V. jaarverslag: 'Over PGGM', pagina's 6 tot en met 12; 'Samenstelling raad van commissarissen', pagina 68; 'Rooster van aftreden van raad van commissarissen', pagina 132; 'Nevenfuncties raad van commissarissen', pagina's 133 en 134; en 'Nevenfuncties raad van bestuur', pagina 135.</p>
102-23	Rol van de voorzitter van het hoogste bestuursorgaan.	Nee	Ja	<p>De ledenraad is het hoogste orgaan van PGGM Coöperatie en heeft daarnaast een onafhankelijk voorzitter. De ledenraad heeft een toezichthoudende functie op het bestuur, geen uitvoerende functie. Vanuit de rol van aandeelhouder van PGGM N.V. houdt het coöperatiebestuur zich op afstand en op hoofdlijnen bezig met de prestaties van PGGM N.V. Ook vervult het coöperatiebestuur een klankbordrol waarbij zij de raad van bestuur informeert over ontwikkelingen die belangrijk zijn voor PGGM N.V.. De voorbereiding op de agenda en de besluitvorming van het coöperatiebestuur vindt plaats in de commissie algemene zaken. De functies voorzitter en secretaris worden afwisselend voor de duur van vier jaar vervuld door vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers. De delegatieleider vanuit de werknemersorganisaties is plaatsvervangend voorzitter en de delegatieleider vanuit de werkgeversorganisaties heeft de rol van secretaris. De Raad van Bestuur van PGGM N.V. heeft Edwin Velzel benoemd tot haar voorzitter. De Raad van Commissarissen van PGGM N.V. heeft Marjanne Sint benoemd tot haar voorzitter. De rol van de voorzitter is vastgelegd in het statuut.</p>
102-24	Wervings- en selectieproces voor het hoogste bestuurslichaam en de daaronder vallende commissies en de criteria voor het werven en selecteren van de leden van het hoogste bestuurslichaam.	Ja	Zie jaarverslag	<p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Rapport remuneratie van de raad van bestuur', pagina 63.</p>
102-25	Procedures waarmee het hoogste bestuurslichaam waarborgt dat strijdige belangen vermeden of opgelost worden. Geef aan of belangenconflicten worden gemeld aan belanghebbenden.	Nee	Ja	<p>De afdeling Compliance waarborgt strijdige belangen en geeft deze door aan belanghebbende.</p>
102-26	De rol van het hoogste bestuurslichaam en top managers in de ontwikkeling, goedkeuring, en actualisering van de missie en visie, strategie, beleid en doelstellingen ten aanzien van economische, ecologische en sociale impact.	Nee	Ja	<p>De onderdelen missie, visie en strategie zijn uitkomsten van samenwerking EC en haar direct reports.</p>

GRI Standards: PGGM N.V.

Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
102-27	Maatregelen die zijn genomen om de kennis over economische, ecologische en sociale onderwerpen van het hoogste bestuursorgaan verder te ontwikkelen.	Nee	Ja	Initiatie en coördinatie van de PGGM duurzaamheidsagenda is belegd bij het team Corporate Duurzaamheid onder leiding van de manager Corporate Duurzaamheid. Via reguliere rapportages wordt het EC op de hoogte gehouden. Corporate Duurzaamheid is onderdeel van de kwartaal dashboard van het EC.
102-28	Evaluatieproces van de prestaties van het hoogste bestuursorgaan met betrekking tot de besturing van de economische, ecologische, en sociale onderwerpen en acties ondernomen naar aanleiding van deze evaluatie.	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Verslag van de raad van commissarissen', pagina 64. In dit verslag licht de RvC toe op welke wijze het afgelopen jaar vorm is gegeven aan de toezichhoudende - en werkgeversrol en op welke wijze de RvC de RvB met advies terzijde heeft gestaan. Ook worden de belangrijkste inhoudelijke zaken besproken waarbij de RvC dit jaar betrokken is geweest.
102-29	De rol van het hoogste bestuursorgaan bij de identificatie en het managen van de economische, ecologische en sociale impact, risico's en kansen.	Nee	Ja	Initiatie en coördinatie van de PGGM duurzaamheidsagenda is belegd bij het team Corporate Duurzaamheid onder leiding van de manager Corporate Duurzaamheid. Via reguliere rapportages wordt het EC op de hoogte gehouden.
102-30	De rol van het hoogste bestuursorgaan bij het beoordelen van de effectiviteit van risicomanagementprocessen van de organisatie ten aanzien van economische, ecologische en sociale onderwerpen.	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Risicomanagement', pagina's 46 tot en met 62. Het PGGM Risicoraamwerk is te vinden op pagina 47. Om te bepalen of en in welke mate we een specifiek risico wel of niet willen lopen, stellen het EC en de RvC jaarlijks onze risicobereidheid vast in het Risk appetite statement. Het geheel van werkzaamheden inzake de risico-beheersing wordt door ons regelmatig besproken met de audit-, risk en compliancecommissie en de RvC. Waar nodig worden verbeteringen in de risicobeheersing- en controlesystemen doorgevoerd. Voor een meer uitgebreide uiteenzetting van onze werkzaamheden in dit verband verwijzen wij naar het hoofdstuk over risicobeheersing.
102-31	De frequentie van de evaluatie door het hoogste bestuursorgaan ten aanzien van de economische, ecologische en sociale impact, risico's en kansen.	Nee	Ja	Initiatie en coördinatie van de PGGM duurzaamheidsagenda is belegd bij het team Corporate Duurzaamheid onder leiding van de manager Corporate Duurzaamheid. Via reguliere rapportages wordt het EC op de hoogte gehouden. Corporate Duurzaamheid is onderdeel van de kwartaal dashboard van het EC. Middels het kwartaal dashboard wordt het EC op de hoogte gehouden en heeft de mogelijkheid te evalueren, vragen te stellen en bij te sturen.
102-32	Het hoogste orgaan of functie die het duurzaamheidsverslag beoordeelt en goedkeurt en tevens zorgdraagt dat alle materiële aspecten zijn afgedekt.	Nee	Ja	Er wordt geen apart duurzaamheidsverslag gemaakt. Duurzaamheid is onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Het EC heeft een materialiteitsmatrix vastgesteld en doelstellingen geformuleerd met betrekking tot Duurzaamheid en opgenomen in de strategische en jaarplannen. Initiatie en coördinatie van deze onderwerpen is belegd bij het team Corporate Duurzaamheid onder leiding van de manager Corporate Duurzaamheid. Via reguliere rapportages wordt het EC op de hoogte gehouden van de stand van zaken. Corporate Duurzaamheid is onderdeel van de kwartaal dashboard van het EC.
102-33	Het proces voor communicatie over kritische zorgen aan het hoogste bestuursorgaan.	Nee	Ja	Is onderdeel van de organisatiestructuur en cultuur (via kortcyclisch sturen komen kritische zorgen op het bord bij de EC), en gedragscode (bijv klokkenluidersregeling). Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Compliance en integriteit', pagina 58: Met veelal de (verplichte naleving van de) PGGM Gedragscode als normatief uitgangspunt volgt daaruit een regelmatige monitoring op, onder andere, mogelijk marktmisbruik door insiders aan de hand van privé-effectentransacties, het voorkomen van belangenverstremgeling en het reguleren en doseren van vertrouwelijke informatie door middel van Chinese Walls binnen de organisatie. Verder heeft PGGM een klokkenluidersregeling die het mogelijk maakt om misstanden, zo nodig anoniem te melden. Ook toetsen we het voorkomen van belangenverstremgeling en reputatieschade door de controle op nevenfuncties, geschenken en/of uitnodigingen aan en door medewerkers.
102-34	De aard en het totale aantal kritische zorgen die zijn gecommuniceerd aan het hoogste bestuursorgaan en de procedures die gevolgd zijn om deze aan te pakken en op te lossen.	Nee	Ja	Wekelijks komt het EC bijeen. Het EC bestaat uit de twee leden van de raad van bestuur (chief executive officer en chief financial risk officer) en de verantwoordelijken van de overige businessunits. Mochten er kritische zorgen zijn, dan worden deze wekelijks besproken.
102-35	a. Beloningsbeleid voor het hoogste bestuursorgaan en hogere leidinggevenden. b. Geef aan hoe de prestatiecriteria in het beloningsbeleid zijn gekoppeld aan de doelstellingen voor het hoogste bestuursorgaan en hogere leidinggevenden op economisch, maatschappelijk en milieugebied.	Ja	Zie jaarverslag	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Remuneratie van de raad van bestuur', pagina 63.
102-36	Procedure voor het vaststellen van het beloningsbeleid. Geef aan of beloningsadviseurs zijn geraadpleegd bij het vaststellen van dit beleid en of zij onafhankelijk zijn van het management. Geef aan in hoeverre de beloningsadviseurs anderszins verbonden zijn met de organisatie.	Ja	Zie jaarverslag	Zie PGGM N.V. jaarverslag 'Beloningsbeleid', zie pagina 35.
102-37	Geef aan op welke wijze de visie van belanghebbenden wordt meegenomen bij het beloningsbeleid. Wordt er (indien van toepassing) rekening gehouden met de uitslag van stemmingen over beloningsbeleid en -voorstellen.	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag pagina 35. Het beloningsbeleid wordt in samenspraak met de business vormgegeven door HR. De ondernemingsraad heeft instemmingsrecht, voorzover het beloningsbeleid niet in de cao is vastgelegd. Over wijzigingen in de cao worden afspraken gemaakt met de vakbonden. Cao's worden vastgesteld na raadpleging door en instemming van de vakbondsleden.
102-38	De verhouding van het jaarsalaris van de best betaalde persoon van de organisatie in elk land van significante bedrijfsactiviteiten tot de mediaan van het jaarsalaris van alle werknemers.	Nee	Ja	2020: 10:1. De beste betaalde medewerker heeft 10x zoveel ontvangen als de mediaan van het personeelsbestand waarbij uitgegaan wordt van de medewerkers die een volledig jaar salaris hebben ontvangen.
102-39	De verhouding van de procentuele toename van de jaarlijkse totale vergoeding voor de best betaalde persoon van de organisatie in elk land van significante bedrijfsactiviteiten tot de mediaan van deze toename voor alle werknemers.	Nee	Ja	Het salaris van de best betaalde persoon is met 6,8% gedaald. De gemiddelde stijging van salarissen van het gehele personeelsbestand bedraagt 3,25%.
Overleg met belanghebbenden				
102-40	Lijst van groepen belanghebbenden die de organisatie heeft betrokken.	Ja	Ja	We houden een scherp oog voor de belangen van al onze klanten. Daarnaast zullen we onze band met Pensioenfondsen Zorg en Welzijn (PFZW) en de werkgevers en werknemers in de sector zorg en welzijn verder intensiveren. Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 14: Om te waarborgen dat onze strategie goed aansluit op de eisen en wensen van onze belangrijkste stakeholders (sociale partners, PFZW, overige klanten, deelnemers van onze klanten, werkgevers, medewerkers, leveranciers en verzekeraars), hebben we in 2020 aan de hand van interviews met onze interne en externe stakeholders een materialiteitmatrix opgesteld. Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 21: . In 2020 telden we tien klanten: PFZW, SPH, Stichting Bedrijfstakpensioen fonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf (BPF Schilders), Rabo PGGM PPI, Philips, Stichting Pensioenfondsen Smurfit Kappa Nederland. Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Particuliere Beveiliging, Stichting Pensioenfondsen voor de Architectenbureaus (Pensioenfondsen Architectenbureaus) en Volo en Stichting Pensioenfondsen voor Personeelsdiensten. Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 55: Onze organisatorische inrichting en besturing moet goed aansluiten op de eisen en wensen van de belangrijkste stakeholders zoals PFZW en de toezichhouders.
102-41	Percentage van het totale aantal werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt.	Nee	Ja	2020: 0,98
102-42	Basis voor inventarisatie en selectie van belanghebbenden die moeten worden betrokken.	Nee	Ja	Stakeholders zijn bepaald op basis van een analyse van de huidige stakeholders en potentiële nieuwe stakeholders.
102-43	Benadering van het betrekken van belanghebbenden, waaronder de frequentie ervan per type en groep belanghebbenden.	Nee	Ja	Stakeholders zijn gecategoriseerd naar mate van invloed en belang op het specifiek issue. Afhankelijk van dit belang en hun invloed wordt per stakeholder de mate van interactie bepaald (varierend van informeren, consulteren en dialoog). Er vinden regulier verschillende klanttevredenheidsonderzoeken plaats onder de klanten, leden, deelnemers en werkgevers naar dienstverlening en producten. Zie ook jaarverslag 'Kerncijfers' klanttevredenheid, pagina 10 en 'Waardecreatiemodel', pagina 16 en 'Klanttevredenheid', pagina 28.

GRI Standards: PGGM N.V.

Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
102-44	De voornaamste onderwerpen en vraagstukken die naar voren zijn gekomen door de betrokkenheid van belanghebbenden en hoe de organisatie hierop heeft gereageerd, onder meer via verslaggeving.	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 14 'Belangen van ons stakeholders': Om te waarborgen dat onze strategie goed aansluit op de eisen en wensen van onze belangrijkste stakeholders (sociale partners, PFZW, overige klanten, deelnemers van onze klanten, werkgevers, medewerkers, leveranciers en verzekeraars), hebben we in 2020 aan de hand van interviews met onze interne en externe stakeholders een materialiteitmatrix opgesteld. Daarin staan de zeventien thema's die voor ons van materieel belang zijn en waaraan onze belangrijkste stakeholders de meeste waarde hechten. De horizontale as van de matrix beschrijft hoe belangrijk een bepaald thema voor onze organisatie is.
Vaststelling van materiële onderwerpen en afbakening				
102-45	a. Overzicht van alle ondernemingen die in de geconsolideerde jaarrekening of vergelijkbare stukken zijn opgenomen. b. Overzicht van alle in de geconsolideerde jaarrekening of vergelijkbare stukken opgenomen ondernemingen die niet onder dit verslag vallen.	Ja	Zie jaarverslag	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Algemene toelichting', pagina's 81 tot en met 84.
102-46	a. Proces voor het bepalen van de inhoud en specifieke afbakening van het verslag. b. Uitleg van de door de organisatie gehanteerde uitgangspunten voor het bepalen van de inhoud van het verslag.	Ja	Ja	<p>We zetten ons in voor een betaalbaar, goed en duurzaam pensioen voor onze klanten en hun deelnemers. Daarnaast dragen we bij aan een leefbare wereld, gezond werken en vitaal ouder worden.</p> <p>Op basis van de belangen in de materialiteitsmatrix en onze strategische doelen en waardecreatiemodel hebben we de volgende inhoud voor het rapport bepaald: Belangrijke ontwikkelingen voor PGGM Onze klanten Onze medewerkers Milieu en maatschappij Corporate governance.</p> <p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 13: Met onze strategie 'PGGM, een vaste waarde in zorg en welzijn' hebben we een duidelijke keuze gemaakt. Samen met Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) staan we voor de financiële toekomst van mensen die in deze sector werken of gewerkt hebben en dragen we bij aan een gezonde en vitale sector. Om de binding met de sector zorg en welzijn te versterken, werken we in de eerste plaats aan toonaangevend pensioen- en vermogensbeheer. Daarnaast zetten we onze deskundigheid in op het gebied van arbeidsmarktdata, financierings vraagstukken en aanvullende personeelsdiensten voor aantrekkelijk werkgeverschap, werkplezier en dragen we bij aan een toekomstbestendige sector zorg en welzijn.</p> <p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 14: Om te waarborgen dat onze strategie goed aansluit op de eisen en wensen van onze belangrijkste stakeholders (sociale partners, PFZW, overige klanten, deelnemers van onze klanten, werkgevers, medewerkers, leveranciers en verzekeraars), hebben we in 2020 aan de hand van interviews met onze interne en externe stakeholders een materialiteitmatrix opgesteld. Daarin staan de zeventien thema's die voor ons van materieel belang zijn en waaraan onze belangrijkste stakeholders de meeste waarde hechten.</p> <p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina 16: Het waardecreatiemodel maakt inzichtelijk welke economische, sociale en milieu-gerelateerde kapitalen we benutten, hoe wij daar waarde aan toevoegen en wat dat onze klanten, de deelnemers van onze klanten, onze medewerkers en de maatschappij oplevert. We hebben daarbij, in lijn met onze strategie, een langetermijnvisie die past bij de horizon van onze klanten zonder de realiteit van vandaag uit het oog te verliezen.</p>
102-47	Overzicht van alle materiële onderwerpen die tijdens het proces ter bepaling van de inhoud van het verslag zijn vastgesteld.	Ja	Ja	<p>We zetten ons in voor een betaalbaar, goed en duurzaam pensioen voor onze klanten en hun deelnemers. Daarnaast dragen we bij aan een leefbare wereld, gezond werken en vitaal ouder worden.</p> <p>Vanuit de belangen in de materialiteitsmatrix hebben we de volgende zeventien materiële thema's afgeleid: 1 Goed pensioen 2 Betrouwbare pensioenuitvoering 3 Toekomstbestendige architectuur 4 Klantgericht 5 Sterke sector zorg en welzijn 6 Impact investeringen 7 Financiële prestatie 8 Strategische relaties voor de sector zorg en welzijn 9 ESG integratie 10 Duurzame bedrijfsvoering 11 Goed werkgeverschap 12 Data en digitalisatie 13 Transparantie 14 Compliance en integriteit 15 Financiële inclusie 16 Innovatieve diensten voor de sector zorg en welzijn 17 Risicomanagement.</p> <p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Belangen van onze stakeholders', pagina 14.</p>
102-48	Gevolgen van een eventuele herformulering van informatie die in een eerder verslag is verstrekt en de redenen voor deze herformulering.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
102-49	Significante veranderingen ten opzichte van vorige verslagperiodes ten aanzien van reikwijdte en afbakening.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

GRI Standards: PGGM N.V.

Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
Verslagprofiel				
102-50	Verslagperiode.	Ja	Ja	Het jaarverslag betreft het kalenderjaar 2020. Dit is weergegeven op het voorblad (pagina 1) van het jaarverslag en verder in de jaarrekening op pagina 70: 'Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2020, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2020'.
102-51	Datum van het meest recente verslag.	Ja	Ja	Verslagen worden gedeponereerd na vaststelling in AvA. Datum ondertekening door bestuur en RvC (21 april 2021) is datum meest recent verslag, zie pagina's 74, 123, 127.
102-52	Verslaggevingscyclus (jaarlijks, tweejaarlijks, etc).	Ja	Ja	Jaarlijks
102-53	Contactpunt voor vragen over het verslag of de inhoud ervan.	Ja	Zie jaarverslag	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Algemeen', pagina 131.
102-54	a. De claim van de organisatie, indien zij een rapport heeft opgesteld in overeenstemming met de GRI-normen, ofwel: i. 'Dit rapport is opgesteld in overeenstemming met de GRI-standaarden: kernoptie'; ii. 'Dit rapport is opgesteld in overeenstemming met de GRI-standaarden: uitgebreide optie'.	Ja	Zie jaarverslag	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Corporate Governance', pagina 46.
102-55	a. De GRI-inhoudsindex, die elk van de gebruikte GRI-standaarden specificeert en een overzicht geeft van alle toelichtingen die in het verslag zijn opgenomen. b. Voor elke disclosure omvat de inhoudsopgave: i. het nummer van de toelichting (voor toelichtingen die onder de GRI-standaarden vallen); ii. het paginanummer (s) of URL ('s) waar de informatie kan worden gevonden, hetzij in het rapport, hetzij in ander gepubliceerd materiaal; iii. indien van toepassing en waar toegestaan, de reden (en) voor weglating wanneer een vereiste disclosure niet kan worden gedaan.	Ja	Zie jaarverslag	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Corporate Governance', pagina 46.
102-56	a. Een beschrijving van het beleid en huidige praktijk met betrekking tot het verkrijgen van externe assurance voor het verslag. b. Als de melding extern is verzekerd: i. Een verwijzing naar het externe assurance-rapport, verklaringen of opinies. Indien dit niet is opgenomen in het assurance-rapport bij het duurzaamheidsverslag, een beschrijving van wat wel en niet is verzekerd en op welke basis, inclusief de gehanteerde assurance-standaarden, het verkregen niveau van assurance en eventuele beperkingen van het assurance-proces; ii. De relatie tussen de organisatie en de assurance provider; iii. Of en hoe het hoogste bestuurslichaam of senior executives betrokken zijn bij het verkrijgen van externe assurance voor het duurzaamheidsverslag.	Ja	Zie jaarverslag	Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Corporate Governance', pagina 46. Zie PGGM N.V. jaarverslag, 'Controleverklaring van de onafhankelijke accountant', pagina 125.

Managementaanpak

103-1-a	Vermeld waarom het onderwerp materieel is.	Nee	Ja	Jaarlijks wordt na het vaststellen van de materialiteitsmatrix de materiële aspecten (voor zover niet al gedaan) zo veel mogelijk toebedeeld aan eigenaren binnen de PGGM organisatie. Beleid op deze aspecten wordt, waar gewenst, afgestemd met het Executive Committee op aangeven door de thema eigenaren. Vervolgens worden de te verwachte prestaties vastgelegd in de jaarplannen. Het jaarverslag geeft vervolgens het totaal beeld aan resultaten op de materiële aspecten weer.
103-1-b 103-1-c	Vermeld voor elk materieel onderwerp de afbakening, inclusief een beschrijving van: i. waar de effecten optreden; ii. de betrokkenheid van de organisatie bij de gevolgen. Bijvoorbeeld of de organisatie de impact heeft veroorzaakt of hieraan heeft bijgedragen, of rechtstreeks verband houdt met de impact via haar zakelijke relaties. c. Elke specifieke beperking met betrekking tot de afbakening.	Nee	Ja	Er zijn verschillende niveaus waarop elk materieel onderwerp binnen PGGM afgebakend kan worden. Vanuit PGGM bieden we onze klanten de diensten pensioenbeheer, vermogensbeheer en beleidsadvies en bestuursondersteuning. Onderstaande de materiële onderwerpen: 1 Pensioenbeheer: We helpen onze klanten met de uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie met hun werkgevers en deelnemers. Onze administratie systemen zijn ontwikkeld vanuit het belang van een adequate en efficiënte uitvoering van pensioenadministratie. Voor het continu verbeteren van dienstverlening is onder meer verdere digitalisering en robotisering nodig. 2 Vermogensbeheer: We ondersteunen onze klanten met fiduciair management en vermogensbeheer. We zetten de toon in duurzaam beleggen met een hoog en stabiel rendement tegen een aanvaardbaar risico. Op deze manier dragen we zorg voor een pensioen dat bijdraagt aan duurzame financiële waardecreatie voor de samenleving. 3 Beleidsadvies en bestuursondersteuning. We adviseren onze klanten over hun pensioenregeling en de financiering daarvan. Dat doen we door middel van juridisch, fiscaal en actuarieel advies en aanbevelingen over asset-liabilitymanagement, risicomanagement, financieringsbeleid en actuele thema's. Ontwikkelingen pensioenstelsel: Wij adviseren en begeleiden onze klanten bij de keuzes die voorliggen in de stelselbesluit en bereiden ons tegelijkertijd voor op verschillende scenario's. 4 Dienstverlening: We werken aan kwalitatief hoogstaande dienstverlening. Daarnaast richten we ons innovatieve diensten voor de sector zorg en Welzijn, bijvoorbeeld door het vervaardigen en verschaffen van landelijke verzuim- en financiële risico-informatie alsmede het aanbieden van een netwerk en/of platform ter voorziening van kennis en advies en het delen hiervan alsmede het verlenen van advies op het gebied van verzuim, verzuimpreventie en duurzame inzetbaarheid. 5 Bedrijfsvoering: Onze primaire taak is het zorgen voor een goed pensioen. Dit doen we met het oog op de lange termijn en tegen aanvaardbare risico's en kosten. Op deze manier dragen we zorg voor een pensioen dat bijdraagt aan duurzame financiële waardecreatie voor de samenleving. We zorgen voor een robuuste, toekomstbestendige bedrijfsvoering. Focus, eenvoud en doorzettingsvermogen zijn daarbij de leidende principes.
103-1-b 103-1-c	Vermeld voor elk materieel onderwerp de afbakening, inclusief een beschrijving van: i. waar de effecten optreden; ii. de betrokkenheid van de organisatie bij de gevolgen. Bijvoorbeeld of de organisatie de impact heeft veroorzaakt of hieraan heeft bijgedragen, of rechtstreeks verband houdt met de impact via haar zakelijke relaties. c. Elke specifieke beperking met betrekking tot de afbakening.	Nee	Ja	De volgende materiële onderwerpen zijn buiten de organisatie afgebakend: Pensioenstelsel --> op overheidsniveau. De verplichtstelling lijkt overeind te blijven in de ontwikkeling van ons pensioenstelsel. Maar het nieuwe stelsel zal waarschijnlijk ook leiden tot verdere standaardisering van pensioenregelingen. Betrouwbare pensioenuitkering --> op het niveau van samenwerking met klanten. Eind 2020 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel aangenomen waarmee deelnemers op pensioendatum een eenmalige uitkering kunnen kiezen. Ook wordt de systematiek van pensioenverdeling bij scheiding aangepast. Ook dit heeft impact op onze propositie en bedrijfsvoering. Pensioenbewustzijn --> vindt op het niveau van de samenleving plaats en specifiek bij de deelnemers van onze klanten. Werken in de Zorg > vindt op het niveau van de samenleving plaats en specifiek met bestuurders in deze sector. Met het actieprogramma Werken in de Zorg ligt de focus op de arbeidsmarkt vanuit het ministerie van VWS voor enkele jaren vast. Volgend op onze gezamenlijke strategie zijn vanuit PGGM en PFZW diverse stakeholdertafels georganiseerd met bestuurders in deze sector. Daar worden open gesprekken gevoerd over waar de sector zorg en welzijn voor staat. In Den Haag versterken we ons netwerk hierop. We zetten onze kennis en ervaring in om werkgevers te ondersteunen bij hun HRbeleid. Zo organiseerden we afgelopen jaar voor de twintigste keer het Seneca Congres, dat in het teken stond van werken aan nieuwe waardering. Zie ook het jaarverslag, pagina 6.

GRI Standards: PGGM N.V.

Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
103-2	a. Vermeld hoe de organisatie het onderwerp beheert. b. Een verklaring van het doel van de managementbenadering. c. Een beschrijving van het volgende, als de managementbenadering die component omvat: i. Beleid ii. Verplichtingen iii. Doelen en doelen iv. Verantwoordelijkheden v. Bronnen vi. Klachtenmechanismen vii. Specifieke acties, zoals processen, projecten, programma's en initiatieven.	Nee	Ja	Jaarlijks wordt na het vaststellen van de materialiteitsmatrix de materiële aspecten (voor zover niet al gedaan) zo veel mogelijk toebedeeld aan eigenaren binnen de PGGM organisatie. Beleid op deze aspecten wordt, waar gewenst, afgestemd met het Executive Committee op aangeven door de thema eigenaren. Vervolgens worden de te verwachte prestaties vastgelegd in de jaarplannen. Het jaarverslag geeft vervolgens het totaal beeld aan resultaten op de materiële aspecten weer.
103-2-c	Beschrijving van klachtenmechanismen als ze bestaan voor het beheren van een materieel onderwerp.	Nee	Ja	Onderdeel van het PGGM verantwoord beleggen uitvoeringskader op uitsluitingen. Bij de preventiemedewerkers zijn in het jaar 2020 geen klachten over arbeidsomstandigheden ingediend, aangepakt en opgelost door middel van formele klachtenprocedures. In totaal zijn er in het jaar 2020 zes meldingen door de preventiemedewerkers geregistreerd waarvan vijf reeds afgehandeld. De afhandeling van één melding loopt nog. Er waren geen klachten m.b.t. de directe voetafdruk van PGGM. Er waren geen klachten over impact op de samenleving ingediend, aangepakt en opgelost door middel van formele klachtenprocedures in het jaar 2020.

Economische Prestaties

201-1	Directe economische toegevoegde waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd, waaronder inkomsten, operationele kosten, personeelsvergoedingen, donaties, ingehouden winst en betalingen aan kapitaalverstrekkers en overheden.	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag: 'Kerncijfers', zie pagina 10. 'Materialiteitmatrix', zie pagina 14. 'Onze impact', pagina 15. 'Waardecreatiemodel', zie pagina 16 'Jaarrekening', vanaf pagina 75. Het netto resultaat van PGGM N.V. over 2020 bedraagt € 29 miljoen. De jaaromzet was € 309 miljoen en de personeelskosten bedroegen € 180 miljoen voor 2020. Centraal in het waardecreatiemodel staat ons bedrijfsmodel. Dit sluit aan bij onze visie en geeft weer wat we doen. We richten ons daarbij op de markten waarin we actief zijn: K25vermogensbeheer, pensioenbeheer en de sector zorg en welzijn, voor wie we betekenisvolle diensten willen bieden nu en in de toekomst. Om te waarborgen dat onze strategie goed aansluit op de eisen en wensen van onze belangrijkste stakeholders (sociale partners, PFZW, overige klanten, deelnemers van onze klanten, werkgevers, medewerkers, leveranciers en verzekeraars), hebben we in 2020 aan de hand van interviews met onze interne en externe stakeholders een materialiteitmatrix opgesteld. Daarin staan de zeventien thema's die voor ons van materieel belang zijn en waaraan onze belangrijkste stakeholders de meeste waarde hechten. De activiteiten in ons bedrijfsmodel hebben verschillende interne en externe uitkomsten. Met die output creëren wij waarde. Waarde voor onze klanten en hun deelnemers door voor hen pensioen veilig te stellen, voor de bedrijven en markten waarin we investeren door hen te laten groeien. Voor onze medewerkers door hen een prettige, veilige en inclusieve werkplek te bieden. En niet in de laatste plaats voor onze omgeving omdat we met onze investeringen kunnen bijdragen aan innovatieve en duurzame oplossingen om klimaatverandering en grondstoffenschaarste tegen te gaan.
201-2	Financiële implicaties en andere risico's en mogelijkheden voor de activiteiten van de organisatie als gevolg van klimaatverandering.	Nee	Ja	Klimaatverandering is al jaren een aandachtsgedebied voor PGGM en onze klanten. De relatie tussen klimaatverandering en beleggen is tweeledig. Aan de ene kant hebben klimaatverandering, en maatregelen om klimaatverandering tegen te gaan, een impact op de waarde van onze beleggingen. Het is onze fiduciële verantwoordelijkheid deze effecten te begrijpen en hierop in te spelen. Aan de andere kant hebben onze beleggingskeuzes impact op het klimaat. Wij voelen een maatschappelijke verantwoordelijkheid om onze negatieve impact op het klimaat te verlagen en de positieve impact te vergroten. Via het beleggen in oplossingen-mandaat van onze grootste klant hebben wij veel ervaring opgebouwd met het ontwikkelen van beleggingsstrategieën die klimaatverandering expliciet meenemen. Deze ervaring geeft ons een goede positie om de toenemende risico's integraal te beheersen, hoewel het kwantificeren van deze risico's een uitdaging blijft. Ook zijn we al enkele jaren geleden begonnen met het verlagen van de voetafdruk van de aandelenportefeuille. Dit doen wij door binnen de meest CO2-intensieve sectoren – energie, nutsbedrijven en materialen – beleggingen te her-alloceren naar relatief CO2-efficiënte bedrijven. Bedrijven met een hoge uitstoot zijn in onze ogen onvoldoende voorbereid op een CO2-arme toekomst en verdwijnen daarom geleidelijk uit de portefeuille. Hiermee geven we het signaal af dat ondernemingen hun uitstoot omlaag moeten brengen. De sector-allocatie houden we ongewijzigd, omdat we denken dat alle sectoren voorlopig een rol van betekenis zullen blijven spelen in een CO2-arme economie. Daarnaast kan deze afbouw fungeren als een hedge tegen een mogelijke waardedaling van beleggingen met een grote CO2-voetafdruk. In 2020 hebben wij de beheersing van zowel transitie- als fysieke risico's in de portefeuille verder aangescherpt. We keken met name hoe we de vastgoedbeleggingen in lijn met het klimaatakkoord van Parijs kunnen brengen; de opgedane kennis is echter breder toepasbaar. Tegelijkertijd werken wij op dit onderwerp nauw samen met andere institutionele beleggers in binnen- en buitenland. PGGM berekent jaarlijks de CO2 voetafdruk op haar bedrijfsvoering en neemt daarin haar uitstoot op mobiliteit, gebouwbeheer en papier mee. PGGM heeft doelstellingen geformuleerd om haar voetafdruk te reduceren en heeft verschillende maatregelen genomen om tot reductie te komen. Onder andere: 100% elektrisch leaseregeling, aanschaf biofuel via KLM SAF programma en duurzame energie opwekking door zonnepanelen. Vervolgens compenseert PGGM haar gehele resterende uitstoot met behulp van CO2 certificaten met Gold Standard label.
201-3	Dekking van de verplichtingen in verband met het vastgestelde uitkeringsplan van de organisatie.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
201-4	Significante financiële steun van de overheid.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

GRI Standards: PGGM N.V.				
Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
Aanwezigheid op de markt				
202-1	a. Wanneer een aanzienlijk deel van de werknemers wordt gecompenseerd op basis van lonen die onderhevig zijn aan minimumloonregels, rapporteer dan de relevante Spreiding in de verhouding tussen het standaard aanvangssalaris en het lokale minimumloon op belangrijke bedrijfslocaties. b. Als een aanzienlijk deel van de andere werknemers (exclusief werknemers) die de activiteiten van de organisatie uitvoeren, wordt gecompenseerd op basis van lonen die onderhevig zijn aan minimumloonregels, beschrijf dan de maatregelen die zijn genomen om te bepalen of deze werknemers boven het minimumloon worden betaald. c. Of een lokaal minimumloon afwezig of variabel is op belangrijke bedrijfslocaties, naar geslacht. In omstandigheden waarin verschillende minima als referentie kunnen worden gebruikt, meldt welk minimumloon wordt gehanteerd. d. De definitie die wordt gebruikt voor 'significante operatielocaties'.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
202-2	Aandeel van het senior management dat afkomstig is uit de lokale gemeenschap op significante bedrijfslocaties.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Indirecte economische effecten				
203-1	Investerings in infrastructuur en diensten voornamelijk voor algemeen nut.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
203-2	Beschrijving van significante indirecte economische impacts.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Inkoopbeleid				
204-1	Percentage van uitgaven aan lokaal gevestigde leveranciers.	Nee	Ja	PGGM handelt met lokale leveranciers of contracten waar mogelijk en waar economisch en commercieel haalbaar en wenselijk. In 2020 was 71,73% van het vlees en 19% van alle groenten en fruit voor de producten voor het restaurant van PGGM afkomstig van reguliere lokale leveranciers (provincie Utrecht).
Anti-Corruptie				
205-1	Percentage van en totaal aantal bedrijfseenheden geanalyseerd op corruptiegerelateerde risico's.	Nee	Ja	100%; dit is geregeld in het beleggingsbeleid, de gedragscode, compliance handboek voor de vermogensbeheerketen (VB en IB) en de klokkenluidersregeling. Tevens is er een Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA) uitgevoerd voor PGGM.
205-2	Communicatie en training inzake anticorruptiebeleid en -procedures.	Nee	Ja	Dit is geregeld in het beleggingsbeleid, de gedragscode, compliance handboek voor de vermogensbeheerketen (VB en IB) en de klokkenluidersregeling.
205-3	Bevestigde gevallen van corruptie, alsmede de getroffen maatregelen.	Nee	Ja	Er zijn geen bevestigde gevallen van corruptie. De maatregelen staan beschreven in het beleggingsbeleid, de gedragscode, compliance handboek voor de vermogensbeheerketen (VB en IB) en de klokkenluidersregeling.
Anti-concurrentie gedrag				
206-1	Totaal aantal rechtszaken vanwege concurrentiebelemmerend gedrag, anti-kartel-, en monopolistische praktijken, alsmede de resultaten van deze rechtszaken.	Nee	Ja	Er is geen sprake geweest van rechtszaken m.b.t. concurrentiebelemmerend gedrag, anti-kartel-, en monopolistische praktijken.
Materialen				
301-1	Totale hoeveelheid gebruikte materialen naar gewicht of volume.	Nee	Ja	PGGM maakt geen producten en levert financiële diensten waarvoor over het algemeen geen materialen wordt gebruikt en is derhalve niet van toepassing. Voor pensioencommunicatie wordt gebruikt van geprinte publicaties. Het gebruikte materiaal is papier. PGGM heeft in 2020 436.613 kg papier gebruikt.
301-2	Percentage van de gebruikte materialen dat bestaat uit gerecyclede materialen.	Nee	Ja	PGGM maakt geen producten en levert financiële diensten waarvoor over het algemeen geen materialen wordt gebruikt en is derhalve niet van toepassing. Voor pensioencommunicatie wordt gebruikt van geprinte publicaties. Het gebruikte materiaal is papier. PGGM heeft in 2020 436.613 kg papier gebruikt. Hiervan is 22.448 kg (5%) papier bestempeld als gerecycled papier door de leverancier.
301-3	Percentage producten dat is verkocht en waarvan de verpakking is ingezameld, naar categorie.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Energie				
302-1	Direct energieverbruik in de organisatie.	Nee	Ja	Het elektriciteitsverbruik 2020 bedraagt 3304694KwH (=Totaal verbruik Eneco + zonnepanelen - verbruik voor laadfaciliteiten).
302-2	Indirect energieverbruik buiten de organisatie.	Nee	Ja	PGGM maakt gebruik van externe data centers en heeft daarmee indirect energieverbruik. In 2020 was het indirecte energieverbruik 338.735 kWh.
302-3	Energiebesparing door efficiency verbeteringen.	Nee	Ja	Ten opzichte van het basis jaar 2014 is er in 2020 door efficiency verbeteringen en eigen opwekking een energiebesparing gerealiseerd van 31%.
302-4	Initiatieven ten behoeve van energie-efficiënte of op duurzame energie gebaseerde producten en diensten, evenals verlagingen van de energie-eisen als resultaat van deze initiatieven.	Nee	Ja	In 2020 heeft PGGM haar lokaal opgewekte hernieuwbare energiebronnen verder uitgebreid met PV panelen, en heeft haar energie efficiëntie verbeterd door o.a. het uitbreiden van PCM koeling, verbeteren van de warmtepompen, uitbreiden van LED verlichting en het verbeteren van de isolatiewaarde van enkele daken.
302-5	Reductie van de energiebehoefte ten aanzien van verkochte producten en diensten.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Water				
303-1	a. Totaal wateronttrekking volume, per bron: i. Oppervlaktewater, inclusief water uit wetlands, rivieren, meren en oceanen; ii. Grondwater; iii. Regenwater direct opgevangen en opgeslagen door de organisatie; iv. Afvalwater van een andere organisatie; v. Gemeentelijke watervoorzieningen of andere openbare of particuliere watervoorzieningen. b. Gebruikte standaarden, methodologieën en aannames.	Nee	Ja	In 2020 hebben we in het totaal 3.586M³ (Lager verbruik veroorzaakt door een lagere bezetting in het pand, als gevolg van Corona) In 2020 is er 346 M³ grondwater uit de bron gespuid.
303-2	Waterbronnen waarvoor wateronttrekking significante gevolgen heeft.	Nee	Ja	In 2020 hebben we in het totaal 3.586M³ (Lager verbruik veroorzaakt door een lagere bezetting in het pand, als gevolg van Corona). In 2020 is er 346 M³ grondwater uit de bron gespuid.
303-3	Percentage en totaal volume van gerecycled en hergebruikt water.	Nee	Ja	In 2020 is er 346 M³ grondwater uit de bron gespuid en wordt samen met het hemelwater op eigen terrein afgevoerd. Al het hemelwater wat valt op het terrein en de bebouwing wordt lokaal, d.w.z. op eigen terrein, afgevoerd. Dit water bezinkt en komt zodoende weer in de grond.

GRI Standards: PGGM N.V.

Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
Biodiversiteit				
304-1	Bedrijfslocaties die eigendom zijn, gehuurd worden, beheerd worden in of grenzen aan beschermde gebieden alsmede gebieden met een hoge biodiversiteitswaarde buiten beschermde gebieden.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
304-2	De significante impact van activiteiten, producten en diensten op de biodiversiteit in beschermde gebieden alsmede gebieden met een hoge biodiversiteitswaarde buiten beschermde gebieden.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
304-3	Beschermde of herstelde habitats.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
304-4	Aantal op de rode lijst van de IUCN vermelde soorten en soorten op nationale beschermingslijsten met habitats in gebieden binnen de invloedssfeer van bedrijfsactiviteiten, ingedeeld naar hoogte van het risico van uitsterven.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Uitstoot				
305-1	Totale directe emissies van broeikasgassen naar gewicht.	Nee	Ja	Scope 1 emissies volgens het GHG protocol, voor 2020 zijn 816 ton CO2e.
305-2	a. Bruto locatiegebaseerde energie indirecte (scope 2) emissies van broeikasgassen naar gewicht in metrische tonnen CO2-equivalent. b. Indien van toepassing, bruto marktgebaseerde indirecte energie (Scope 2) broeikasgasemissies in metrische tonnen CO2-equivalent. c. Indien beschikbaar, de gassen die in de berekening zijn meegenomen; of het nu gaat om CO2, CH4, N2O, HFK's, PFC's, SF6, NF3 of alle. d. Basisjaar voor de berekening, indien van toepassing, inclusief: i. de reden om ervoor te kiezen; ii. emissies in het basisjaar; iii. de context voor eventuele significante veranderingen in emissies die aanleiding gaven tot herberekeningen van de emissies in het referentiejaar. e. Bron van de emissiefactoren en de gehanteerde tarieven van het aardopwarmingsvermogen (GWP), of een verwijzing naar de bron van het GWP. f. Consolidatiebenadering voor emissies; of het nu gaat om aandelen, financiële controle of operationele controle. g. Gebruikte standaarden, methodologieën, aanpak en/of rekenburelen.	Nee	Ja	Scope 2 emissie volgens GHG protocol voor 2020 zijn: 0 ton CO2e.
305-3	Andere relevante indirecte emissie van broeikasgassen naar gewicht.	Nee	Ja	Scope 3 emissie volgens GHG protocol voor 2020 zijn: 1.680 ton CO2e.
305-4	Broeikasgasemissie-intensiteitsratio.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
305-5	Initiatieven om broeikasemissies te reduceren naar gewicht.	Nee	Ja	PGGM heeft de doelstelling om de CO2-uitstoot van mobiliteit in 2030 met 50% per FTE te reduceren ten opzichte van 2016. Om dit te bereiken zijn verschillende maatregelen genomen. Vanaf 2020 zijn alle nieuwe leaseauto's fossielvrij. Het percentage FEV (fully electric vehicles) is daarmee toegenomen van 14% in 2019 naar 42% in 2020. De CO2-uitstoot van mobiliteit per FTE is gedaald van 3.27 ton CO2e in 2016 naar 1.06 ton CO2e in 2020. De daling in 2020 is hoofdzakelijk het gevolg van de coronamaatregelen.
305-6	Emissie van ozonafbrekende stoffen.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
305-7	NOx, SOx en andere significante luchtmissies.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Uitstoot en afval				
306-1	Totale waterafvoer naar kwaliteit en bestemming.	Nee	Ja	In 2020 is er 346 M³ grondwater uit de bron gespuid en wordt samen met het hemelwater op eigen terrein afgevoerd. Al het hemelwater wat valt op het terrein en de bebouwing wordt lokaal, d.w.z. op eigen terrein, afgevoerd. Dit water bezinkt en komt zodoende weer in de grond.
306-2	Totaalgewicht afval naar type en verwijderingmethode.	Nee	Ja	In KG: Bouw en sloop 0 Glasafval 148 Groenafval 25.550 Papier/Karton 23.917 Plasticafval 2.446 Restafval 25.760 Knuffiebekers 1.650
306-3	Totaal aantal en volume van significante lozingen.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
306-4	Gewicht van getransporteerd, geïmporteerd, geëxporteerd of verwerkt afval dat als gevaarlijk geldt en het percentage afval dat internationaal is getransporteerd en gebruikte standaarden, methodologieën en aannames.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
306-5	Benaming, grootte, beschermingsstatus en biodiversiteitswaarde van wateren en gerelateerde habitats die significante gevolgen ondervinden van de waterafvoer en -afvloeiing van de	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Environmental compliance				
307-1	Monetaire waarde van significante boetes en totaal aantal niet-monetaire sancties wegens het niet naleven van milieuwet- en -regelgeving.	Nee	Ja	Totale monetaire waarde = € 0,00 (geen boetes)
Milieu assessment leveranciers				
308-1	Percentage van nieuwe leveranciers dat gescreend is op milieucriteria.	Nee	Ja	PGGM is geen productiebedrijf dus inkoop gaat hier over inkoop voor de bedrijfsvoering. In alle RFP trajecten worden duurzaamheidscriteria meegenomen en -gewogen. Niet alle leveranciers doorlopen echter een RFP traject. Wel wordt aan alle leveranciers gevraagd onze MVI verklaring te accepteren als onderdeel van de inkoopvoorwaarde. Eventueel vragen we naar een eigen verklaring. Van de beïnvloedbare inkoop is 96,1% van de leveranciers akkoord met de MVI verklaring.
308-2	Significante bestaande en potentiële negatieve impact op milieu in de supply chain, alsmede de getroffen maatregelen.	Nee	Ja	PGGM is geen productiebedrijf dus inkoop gaat hier over inkoop voor de bedrijfsvoering. Op dit moment is er geen proces om bij nieuwe leveranciers een impact assessment uit te voeren op milieucriteria.

GRI Standards: PGGM N.V.				
Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
Werkgelegenheid				
401-1	Totaal aantal (nieuwe) werknemers en snelheid van personeelsverloop per leeftijdsgroep, geslacht en regio.	Ja	Ja	Medewerkers en opleidingskosten: pagina 33 betreft aantal nieuwe medewerkers. Verdere specificatie is niet aan de orde binnen PGGM.
401-2	Uitkeringen aan voltijdmedewerkers die niet beschikbaar zijn voor tijdelijke- en deeltijdmedewerkers, per grootschalige activiteit.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
401-3	Herintreding en retentieratio na ouderschapsverlof, naar geslacht.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Arbeid/management relaties				
402-1	Minimale opzegtermijn(en) in verband met operationele veranderingen, inclusief of dit wordt gespecificeerd in collectieve overeenkomsten.	Nee	Ja	De algemene opzegtermijn is zowel voor de werkgever als de werknemer twee maanden.
Gezondheid en veiligheid op het werk				
403-1	Percentage van werknemers wiens werk of werkplek wordt gecontroleerd door de organisatie, dat is vertegenwoordigd in formele gezamenlijke arbo-commissies van werkgevers en werknemers die bijdragen aan de controle op en advies over arbo-programma's.	Nee	Ja	Betreft enkele medewerkers. Ondernemingsraad en de OR-commissie Mens en Omgeving en preventiemedewerkers.
403-2	Ziekteverzuim en eventuele ongevallen.	Nee	Ja	Het gemiddelde ziekteverzuim van PGGM is in 2020 gestegen tot 3,4 % en is daarmee hoger dan het ziekteverzuim van vorig jaar. Er zijn geen bedrijfsongevallen geweest. Bron: kerncijfers jaarverslag pagina 33.
403-3	Werknemers wiens werk of werkplek wordt gecontroleerd door de organisatie met een hoog risico op ziekten die verband houden met hun beroep.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
403-4	Afspraken over arbo-onderwerpen vastgelegd in formele overeenkomsten met vakbonden.	Nee	Ja	Deze afspraken zijn vastgelegd in de cao. Daarnaast zijn er afspraken met de OR gemaakt over periodieke risicoinventarisaties en -evaluaties rondom arbo, veiligheid en welzijn.
Opleiding en onderwijs				
404-1	Gemiddeld aantal uren dat een medewerker per jaar besteedt aan opleidingen, onderverdeeld naar werknemerscategorie.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
404-2	Programma's voor competentie management en levenslang leren die de blijvende inzetbaarheid van werknemers garanderen en hen helpen bij het afronden van hun loopbaan.	Ja	Ja	Binnen PGGM is de PGGM Academy opgericht die gericht is op het adviseren en ondersteunen van medewerkers en management bij het volgen van trainingen en opleidingen, zowel op het gebied van kennis en kunde als competenties. Dit met het oog op het verbeteren van de duurzame inzetbaarheid. Zie verder jaarverslag, 'Ontwikkeling van medewerkers', pagina 32.
404-3	Percentage medewerkers dat regelmatig wordt ingelicht omtrent prestatie- en loopbaanontwikkeling.	Nee	Ja	100%: dit is een onderdeel van de performancecyclus, planningsgesprek en geldt in principe voor alle medewerkers.
Diversiteit en gelijke kansen				
405-1	Samenstelling bestuurslichamen en onderverdeling van medewerkers per categorie naar geslacht, leeftijdsgroep, het behoren tot bepaalde maatschappelijke minderheid.	Ja	Ja	Het nieuwe diversiteitsprogramma van PGGM richt zich op het Diversiteit van Denken. De huidige samenstelling van het EC voldoet aan de vereisten voor evenwichtige verdeling van zetels vanuit de Governance Code, zoals deze tot 1 januari 2020 gold (minimaal 30 procent wordt bezet door vrouwen en minimaal 30 procent door mannen). In de RvC is het percentage vrouwen 50 procent. In 2020 is het percentage vrouwen op managementposities circa 26 procent. We blijven de cijfers monitoren, op unit- en PGGM-breed niveau. Zie verder jaarverslag pagina 34 'Diversiteit'.
405-2	Verhouding tussen basissalarissen van mannen en vrouwen naar werknemercategorie en bedrijfslocatie.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Voorkomen van discriminatie				
406-1	Totaal aantal gevallen van discriminatie en de getroffen maatregelen.	Nee	Ja	In 2020 was er één melding met betrekking tot discriminatie. Er waren geen vervolgmaatregelen nodig met betrekking tot deze melding.
Vrijheid van vereniging en onderhandeling				
407-1	Activiteiten en leveranciers waarvan is vastgesteld dat daarbij een aanzienlijk risico zou kunnen gelden voor het recht op de uitoefening van de vrijheid van vereniging en collectieve arbeidsonderhandelingen, alsmede de maatregelen die zijn getroffen ter ondersteuning van deze rechten.	Nee	Ja	Onderdeel van het PGGM verantwoord beleggen uitvoeringskader op engagement uitsluitingen: we voeren de dialoog met ondernemingen en marktpartijen over naleving en verbetering van mensenrechten. We sluiten ondernemingen en staatsobligaties van landen uit die de mensenrechten ernstig schenden en niet bereid of in staat zijn dit te veranderen. Mensenrecht is een onderdeel van de MVI verklaring die leveranciers dienen te onderkennen.
Kinderarbeid				
408-1	Activiteiten en leveranciers waarvan is vastgesteld dat er een aanzienlijk risico is van gevallen van kinderarbeid, alsmede de maatregelen die zijn getroffen gericht op de uitbanning van kinderarbeid.	Nee	Ja	Onderdeel van het PGGM verantwoord beleggen uitvoeringskader op engagement uitsluitingen: we voeren de dialoog met ondernemingen en marktpartijen over naleving en verbetering van mensenrechten. We sluiten ondernemingen en staatsobligaties van landen uit die de mensenrechten ernstig schenden en niet bereid of in staat zijn dit te veranderen. Het uitsluiten van kinderarbeid is een onderdeel van de MVI verklaring die leveranciers dienen te onderkennen.
Gedwongen arbeid				
409-1	Activiteiten en leveranciers waarvan is vastgesteld dat er een aanzienlijk risico is van gevallen van gedwongen of verplichte arbeid, alsmede de maatregelen die zijn getroffen gericht op de uitbanning van gedwongen of verplichte arbeid.	Nee	Ja	Onderdeel van het PGGM verantwoord beleggen uitvoeringskader op engagement uitsluitingen: we voeren de dialoog met ondernemingen en marktpartijen over naleving en verbetering van mensenrechten. We sluiten ondernemingen en staatsobligaties van landen uit die de mensenrechten ernstig schenden en niet bereid of in staat zijn dit te veranderen. Het uitsluiten van gedwongen arbeid is een onderdeel van de MVI verklaring die leveranciers dienen te onderkennen.
Beveiligingsactiviteiten				
410-1	Percentage van het beveiligingspersoneel dat training heeft gevolgd in het beleid of de procedures van de organisatie betreffende aspecten van de mensenrechten die relevant zijn voor de activiteiten.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Rechten van de inheemse bevolking				
411-1	Totaal aantal gevallen van overtreding van de rechten van de inheemse bevolking, alsmede de getroffen maatregelen.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

GRI Standards: PGGM N.V.				
Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
Mensenrechten				
412-1	Totaal aantal en percentage van de activiteiten welke onderworpen zijn aan mensenrechten reviews of impact assessments.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
412-2	Totaal aantal uren personeelstraining over beleid en procedures betreffende aspecten van mensenrechten die relevant zijn voor de activiteiten, met inbegrip van het percentage van het personeel dat de trainingen gevolgd heeft.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
412-3	Percentage van en totaal aantal aanmerkelijke investeringsovereenkomsten waarin clausules over mensenrechten zijn opgenomen of waarvan de naleving van de mensenrechten is getoetst.	Nee	Ja	100% (wordt altijd meegenomen in beleggingsprocessen).
Lokale gemeenschap				
413-1	Effecten van de activiteiten op de lokale gemeenschap.	Nee	Ja	PGGM is, gezamenlijk met PFZW en PGGM&CO, in 2020 een programma 'Bundel' gestart om maatschappelijke impact welzijn zorg en in de sector te creëren. Op ons interne platform Bundel matchen we hulpvragen van werkgevers uit de sector zorg en welzijn met het aanbod van onze collega's. Alle medewerkers van PFZW, PGGM en PGGM&CO krijgen 16 maatschappelijke uren om zich hiervoor in te zetten. 25% van de medewerkers van PGGM heeft zich bij Bundel aangemeld om een activiteit uit te voeren. Door de inzet van kennis, ervaring en tijd ondersteunen wij de lokale gemeenschap.
413-2	Activiteiten met een significante bestaande en potentiële negatieve impact op de lokale gemeenschap.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Assessment van leveranciers op arbeidsomstandigheden				
414-1	a. Percentage van nieuwe leveranciers die gescreend zijn op basis van sociale criteria.	Nee	Ja	Aan alle leveranciers wordt gevraagd onze MVI verklaring te accepteren als onderdeel van de inkoopvoorwaarde. Eventueel vragen we naar een eigen verklaring. Van de beïnvloedbare inkoop is 96,1% van de leveranciers akkoord met de MVI verklaring. In de MVI verklaring wordt ingegaan op arbeidsomstandigheden. In de MVI verklaring wordt verwezen naar de fundamentele rechten van de mens en de arbeidsrechten, zoals die zijn vastgelegd in de Richtlijnen en Conventies van de International Labour Organisation (ILO) en de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties. PGGM is geen productiebedrijf, dus inkoop gaat hier over inkoop voor de bedrijfsvoering. In alle RFP trajecten worden duurzaamheidscriteria meegenomen en -gewogen. Niet alle leveranciers doorlopen echter een RFP traject. Wel wordt aan alle leveranciers gevraagd onze MVI verklaring te accepteren als onderdeel van de inkoopvoorwaarde. Eventueel vragen we naar een eigen verklaring. Van de beïnvloedbare inkoop is 96,1% van de leveranciers akkoord met de MVI verklaring.
414-2	Significante bestaande en potentiële negatieve sociale impact in de supply chain, alsmede de getroffen maatregelen.	Nee	Ja	In de gedragscode MVI is dit opgenomen. De MVI verklaring is onderdeel van de inkoopvoorwaarden.
Politieke activiteiten				
415-1	Totale waarde van politieke bijdragen naar lidstaat en ontvanger / begunstigde.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Veiligheid en gezondheid van consumenten				
416-1	Percentage van significante product-en service categorieën waarvoor de impact voor gezondheid en veiligheid wordt beoordeeld in het kader van verbetering.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
416-2	Totaal aantal gevallen van niet-naleving van regelgeving en vrijwillige codes betreffende gevolgen voor gezondheid en veiligheid van producten en diensten gedurende de levensduur, naar type resultaat.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Labeling van producten en diensten				
417-1	Type informatie over producten en diensten dat verplicht wordt gesteld door procedures en het percentage van belangrijke producten en diensten die onderhevig zijn aan dergelijke informatie-eisen.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
417-2	Totaal aantal gevallen van niet-naleving van regelgeving en vrijwillige codes betreffende informatie over en etikettering van producten en diensten, naar type resultaat.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
417-3	Totaal aantal gevallen van niet-naleving van regelgeving en vrijwillige codes betreffende marketingcommunicatie, waaronder reclame, promotie en sponsoring, naar type resultaat.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Privacy van de klant				
418-1	Totaal aantal gegronde klachten over inbreuken op de privacy van klanten en het kwijtraken van klantgegevens.	Nee	Ja	PGGM past de vereisten van de Wet Melding Datalekken toe en heeft in dat kader de diverse datalekmeldingen in lijn daarmee bij de Autoriteit Persoonsgegevens gedaan.
Socioeconomic compliance				
419-1	Monetaire waarde van significante boetes en totaal aantal niet-monetaire sancties wegens het niet naleven van wet- en -regelgeving.	Nee	Ja	Er is geen sprake geweest van significante boetes en monetaire sancties. Totale monetaire waarde = € 0,00 (geen boetes).
Product Portfolio				
FS1	Beleid met specifieke sociale- en milieuaspecten toegepast binnen de verschillende bedrijfsonderdelen.	Nee	Ja	Om gericht invulling te kunnen geven aan de bijdrage die we als vermogensbeheerder en als beheerder van beleggingsinstellingen (de PGGM-fondsen) willen leveren aan een duurzame wereld, hebben we in samenspraak met onze klanten zeven maatschappelijke aandachtsgebieden gekozen, waarop we de focus leggen in de verantwoord beleggen-activiteiten. De aandachtsgebieden zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Klimaatverandering, vervuiling en uitstoot • Waterschaarste • Voedselzekerheid • Gezondheidszorg • Waarborgen van mensenrechten • Goed ondernemingsbestuur • Stabiel financieel stelsel. Het totale vermogen dat wij onder beheer en advies hebben voor onze klanten bedroeg eind 2020 268 miljard euro. We beleggen doelgericht in ondernemingen en projecten die oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken leveren. In opdracht van één van onze klanten doen we Beleggingen in Oplossingen (BiO) voor klimaatverandering, waterschaarste, gezondheidszorg en voedselzekerheid. We hebben de doelstelling gekregen om in 2020 te komen tot €20 miljard aan BiO. Van deze beleggingen meten we niet alleen het financiële rendement, maar ook de maatschappelijke impact.

GRI Standards: PGGM N.V.

Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
FS2	Procedures voor het onderzoeken en beoordelen van milieu- en sociale risico's in de business lines .	Ja	Ja	<p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina's 14 en 27. In onze risicoafweging nemen we ESG-factoren mee om tot een beter risicogewogen rendement te komen.</p> <p>We zien ESG-risico's niet als een aparte set aan niet-financiële factoren maar als niet-traditionele bronnen van financiële risico's. ESG-factoren zijn een manier om financieel risico op de lange termijn te analyseren. De academische literatuur heeft inmiddels een behoorlijke hoeveelheid bewijsmateriaal opgeleverd die onderbouwing geeft aan de gedachte dat aandacht voor ESG-factoren daadwerkelijk leidt tot betere beleggingsperformance in financiële zin. Voor onze klanten is het belangrijk om dit bevestigd te kunnen zien in de resultaten van de verschillende programma's waarin op ESG-factoren gestuurd wordt. Momenteel zijn dit het CO2-verlagingsprogramma en het uitsluitingenbeleid.</p> <p>PGGM meet de financiële consequenties van genoemde instrumenten al enkele jaren. In het verleden is er vooral veel aandacht uitgegaan naar de vraag of het ESG-beleid leidt tot hogere rendementen op de beleggingen. Onze berekeningen tonen dat deze instrumenten tot op heden geen significante impact hebben op de rendementen van de beleggingen. Rendementen zijn daarnaast niet los te zien van het risico van de beleggingen. Academische metastudies op de invloed van ESG-beleid op beleggingsresultaat suggereren dat verbeterde performance vooral terug te voeren is op risicoreductie. Daarom is ook het meten van de invloed van het ESG-beleid op het risico van belang. Dit is moeilijk te berekenen maar wij blijven hier aandacht aan besteden aangezien dit kan helpen verdere aanscherpingen te doen op de programma's.</p>
FS3	Proces(sen) voor het monitoren van de implementatie van en voldoen aan milieu- en sociale eisen, opgenomen in overeenkomsten of transacties.	Ja	Ja	<p>Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina's 14 en 27. In onze risicoafweging nemen we ESG-factoren mee om tot een beter risicogewogen rendement te komen.</p> <p>We zien ESG-risico's niet als een aparte set aan niet-financiële factoren maar als niet-traditionele bronnen van financiële risico's. ESG-factoren zijn een manier om financieel risico op de lange termijn te analyseren. De academische literatuur heeft inmiddels een behoorlijke hoeveelheid bewijsmateriaal opgeleverd die onderbouwing geeft aan de gedachte dat aandacht voor ESG-factoren daadwerkelijk leidt tot betere beleggingsperformance in financiële zin. Voor onze klanten is het belangrijk om dit bevestigd te kunnen zien in de resultaten van de verschillende programma's waarin op ESG-factoren gestuurd wordt. Momenteel zijn dit het CO2-verlagingsprogramma en het uitsluitingenbeleid.</p> <p>PGGM meet de financiële consequenties van genoemde instrumenten al enkele jaren. In het verleden is er vooral veel aandacht uitgegaan naar de vraag of het ESG-beleid leidt tot hogere rendementen op de beleggingen. Onze berekeningen tonen dat deze instrumenten tot op heden geen significante impact hebben op de rendementen van de beleggingen. Rendementen zijn daarnaast niet los te zien van het risico van de beleggingen. Academische metastudies op de invloed van ESG-beleid op beleggingsresultaat suggereren dat verbeterde performance vooral terug te voeren is op risicoreductie. Daarom is ook het meten van de invloed van het ESG-beleid op het risico van belang. Dit is moeilijk te berekenen maar wij blijven hier aandacht aan besteden aangezien dit kan helpen verdere aanscherpingen te doen op de programma's.</p>
FS4	Proces om de competenties van het personeel gericht op de implementatie van het sociaal en milieubeleid en procedures toegepast binnen de verschillende bedrijfsonderdelen te verbeteren.	Ja	Ja	Zie PGGM N.V. jaarverslag, pagina's 14 en 27. In onze risicoafweging nemen we ESG-factoren mee om tot een beter risicogewogen rendement te komen.
FS5	Interacties met cliënten/investeerdere/business partners over sociale- en milieurisico's en kansen.	Nee	Ja	<p>Voorbeelden van interactie met cliënten: In samenspraak met onze klanten hebben wij 7 aandachtsgebieden gekozen voor verantwoord beleggen; Uitsluiting van bedrijven gaat in overleg met klanten; Richtlijnen, overtuigingen en uitgangspunten voor verantwoord beleggen worden met klanten opgesteld; Elk kwartaal rapporteert PGGM over relevante ontwikkelingen aan haar klanten; Participantenvergaderingen; iedere klant heeft een eigen beleid met specifieke accenten op het gebied van verantwoord beleggen. Binnen de PGGM-fondsen, waarin meerdere klanten participeren, zoeken we naar gezamenlijkheid met onze klanten in de uitvoeringsrichtlijnen voor verantwoord beleggen. Dit doen we onder meer in de Participantenvergaderingen, waarin de verschillende participanten in een PGGM-fonds de mogelijkheid hebben om met de PGGM-fondsbeheerder en overige participanten over beleggingsfondsspecifieke onderwerpen te besluiten.</p> <p>Daarnaast dragen we bij aan allerlei initiatieven om verantwoord beleggen verder te ontwikkelen. We zijn ondermeer lid van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), gericht op het verbeteren van inzicht in klimaat-gerelateerde risico's en kansen bij financiële en niet-financiële instellingen. Als lid van de TCFD vinden wij het belangrijk dat financiële markten efficiënter worden en risico's als gevolg van klimaatverandering – en maatregelen om klimaatverandering tegen te gaan – beter inprijzen in de waardering van ondernemingen. Samen met APG hebben wij een standaard voorgesteld om hierover eenduidig te communiceren, onder de noemer van Sustainable Development Investing (SDI). Het meten van impact is sterk in ontwikkeling, waarbij wij de samenwerking hebben gezocht met onder andere collega beleggers en met universiteiten in het binnen- en buitenland.</p>
Product portfolio				
FS6	Onderverdeling (in percentages) van de portfolio van de bedrijfsonderdelen van de organisatie naar regio, grootte (micro/middelgroot/groot) en sector.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
FS7	Waarde in geld van producten en diensten ontwikkeld om een specifiek sociaal maatschappelijk voordeel te bereiken per bedrijfs onderdeel, opgedeeld naar doel.	Ja	Ja	<p>Zie jaarverslag 'PGGM Vermogensbeheer B.V., H2.1 Waarde beleggingen in oplossingen voor bijvoorbeeld: - gezondoplossingen: 5,0 miljard - voedseloplossingen: 3,6 miljard Deze beleggingen hebben als doel naast financieel rendement ook aantoonbare (meetbare) maatschappelijke impact te bereiken.</p>
FS8	Waarde in geld van producten en diensten ontwikkeld om een specifiek milieuvoordeel te bereiken per bedrijfs onderdeel, opgedeeld naar doel.	Ja	Ja	<p>Onze grootste klant PFZW heeft in 2014 de opdracht gegeven om 20 miljard euro belegd te hebben in 2020 in oplossingen voor vier maatschappelijke vraagstukken, namelijk: klimaatverandering, waterschaarste, voedselzekerheid en gezondheidszorg. Deze gerichte beleggingen - die we 'beleggingen in oplossingen' noemen - dragen niet alleen financieel bij aan het rendement voor onze klanten, maar creëren ook maatschappelijk toegevoegde waarde. Eind 2020 was voor 20,8 miljard euro belegd in oplossingen voor deze thema's. Deze beleggingen hebben als doel naast financieel rendement ook aantoonbare (meetbare) maatschappelijke impact te bereiken. Zie voor het totaaloverzicht van onze beleggingen in oplossingen de samenvatting in het jaarverslag PGGM Vermogensbeheer B.V. 2020.</p>
Audit				
FS9	Scope en frequentie van audits om de implementatie van milieu en sociaal beleid en risico's te kunnen beoordelen .	Nee	Ja	KPMG Sustainability heeft het jaarverslag verantwoord beleggen geaudit. Daarnaast heeft uitgebreide interne controle op het jaarverslag plaatsgevonden door de afdelingen Corporate Fiscale en Juridische Zaken en Tax-Legal-Regulatory.
Actief Eigenaarschap				
FS10	Percentage en aantal bedrijven uit portfolio waarmee gesproken is over sociale- en milieukwesties.	Nee	Ja	Engagement Dialoog gevoerd met 119 ondernemingen en 2 marktpartijen, 18 resultaten bij ondernemingen, 0 resultaten bij marktpartijen.
FS11	Percentage van bezittingen positief en negatief gescreend op sociale- en milieukwesties.	Nee	Ja	Het totale vermogen dat wij onder beheer en advies hebben voor onze klanten bedroeg eind 2020 ruim 268 miljard euro. Het beheerde vermogen binnen de PGGM-fondsen en de intern en extern beheerde klantmandaten passen het PGGM Uitvoeringskader Verantwoord Beleggen toe: https://www.pggm.nl/media/1knlef4a/pggm-uitvoeringskader-verantwoord-beleggen_mei-2014_pggm.pdf .

GRI Standards: PGGM N.V.

Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
FS12	Percentage van bezittingen positief en negatief gescreend op sociale- en milieukwesties.	Nee	Ja	<p>De stemuitvoering van PGGM geschiedt via:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) het bijwonen van aandeelhoudersvergaderingen (met name in Nederland), 2) het verstrekken van stemvolmachten aan andere aandeelhouders die mede namens PGGM het woord voeren (in Nederland en andere landen), 3) het stemmen op afstand (het zogenoemde proxy voting). Vanwege de Nederlandse oorsprong van PGGM en haar klanten gaat hierbij speciale aandacht uit naar het bezoeken van de aandeel- en certificaathoudersvergaderingen van Nederlandse ondernemingen. <p>Uitvoeringsrichtlijn Stemmen uit het Uitvoeringskader Verantwoord Beleggen: https://www.pggm.nl/media/1knlef4a/pggm-uitvoeringskader-verantwoord-beleggen_mei-2014_pggm.pdf. Global Voting Guidelines: https://www.pggm.nl/media/5xxhbgv/pggm-global-voting-guidelines_2020.pdf.</p> <p>Stemfocuslijst PGGM hanteert een zogenoemde stemfocuslijst. Vergaderingen van de ondernemingen die hierop staan krijgen bijzondere aandacht. Zo stemmen wij op de aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen op de stemfocuslijst voor de gehele positie op basis van ons eigen oordeel, ook als het een onderneming in een blokkeringsmarkt betreft (waar het stemmen leidt tot handelsblokkering van de gestemde aandelen). Op de stemfocuslijst staan ondernemingen die: genoteerd staan aan de Nederlandse beurs of een duidelijke Nederlandse achtergrond hebben of onderdeel uitmaken van de grootste beursgenoteerde belangen (>3% van het stemrecht) of één van de tien grootste holdings vormen in euro's of een selectie van ondernemingen binnen fundamenteel beheerde portefeuilles binnen PGGM of een selectie van ondernemingen die op de Engagement focuslijst staan.</p> <p>Stemproces Het verkrijgen van de noodzakelijke informatie om op een weloverwogen wijze te kunnen stemmen, de hiermee verbonden kosten, tijd of andere praktische beperkingen, kunnen betekenen dat PGGM haar ambitie om op alle aandeelhoudersvergaderingen te stemmen redelijkerwijs niet volledig kan verwezenlijken. Daarnaast wordt het percentage aandelen waarop wij kunnen stemmen mede beïnvloed door het eventueel uitleen van aandelen. Posities worden echter nooit geheel uitgeleend. In de praktijk zullen wij, afgezien van blokkeringsmarkten, voor alle ondernemingen waarin wordt belegd op ten minste 10% van de aandelen stemmen. Hierbij moet worden opgemerkt dat PGGM te allen tijde aandelen terug kan en zal roepen voor stemdoeleinden om haar moverende redenen.</p> <p>Bij de uitvoering van het stembeleid maakt PGGM gebruik van de diensten van gespecialiseerde stemadviesbureaus. PGGM ontvangt stemadviezen die zijn gebaseerd op haar eigen stemrichtlijnen. Aandeelhoudersvoorstellen op het gebied van milieu, sociale factoren en corporate governance worden inhoudelijk beoordeeld en gestemd door interne specialisten op de diverse vakgebieden.</p> <p>Bij de uitvoering van het stembeleid worden, waar mogelijk, ook (interne) portefeuillemanagers betrokken. Daarnaast kan PGGM een beroep doen op de reguliere stemadviezen van deze stemadviesbureaus. PGGM is tevens aangesloten bij diverse formele en informele samenwerkingsverbanden van institutionele beleggers om tot een weloverwogen stem op een aandeelhoudersvergadering te komen.</p> <p>Indienen van aandeelhoudersvoorstellen Naast het recht om te stemmen hebben aandeelhouders in veel landen eveneens het recht om aandeelhoudersvoorstellen in te dienen. Op deze manier kunnen aandeelhouders onderwerpen onder de aandacht brengen en andere beleggers vragen hier een oordeel over te vellen via een stemming op een aandeelhoudersvergadering.</p> <p>Afhankelijk van het bindende karakter van het aandeelhoudersvoorstel kan dit eventueel leiden tot een verplichting richting de onderneming om het voorstel daadwerkelijk uit voeren.</p> <p>PGGM is terughoudend in het indienen van aandeelhoudersvoorstellen en doet dit in beginsel niet zonder voorafgaande dialoog met de onderneming. Als het echter noodzakelijk is om een aandeelhoudersvoorstel in te dienen om zodoende haar doelen te bereiken, dan wel een onderneming bij te sturen, maakt PGGM gebruik van haar rechten als aandeelhouder.</p> <p>Stemmen in relatie tot engagement Een steminstructie kan een reden zijn om in gesprek te gaan met een onderneming. Ook kan een engagementproject aanleiding geven voor het afgeven van een bepaalde steminstructie.</p> <p>PGGM streeft naast de uitvoering van het stemmen ook naar een verdere verbetering van het functioneren van de stemketen. Hierbij richten wij ons, bijvoorbeeld via marktengagement, onder andere op de vereenvoudiging van het stemproces, het vergroten van de transparantie binnen de keten en het verbeteren van de auditability van de stemketen.</p> <p>Verantwoording PGGM legt op kwartaal- en jaarbasis verantwoording af over de stemuitvoering. Elk kwartaal rapporteert PGGM over relevante ontwikkelingen aan haar klanten. Daarnaast heeft PGGM een publiek toegankelijke website waarop elk jaar het Jaarverslag Verantwoord Beleggen wordt gepubliceerd. In het jaarverslag wordt inhoudelijk ingegaan op de stemuitvoering aan de hand van praktijkvoorbeelden, trends en thema's. Vanaf 2020 is het verantwoord beleggen jaarverslag vervangen door een Integrated Jaarverslag (waar deze zelfde informatie in staat). Daarnaast heeft PGGM een publiek toegankelijke website waarop al haar steminstructies zijn in te zien. Ook zijn de jaarlijks vastgestelde stemrichtlijnen terug te vinden op de PGGM website.</p>
Gemeenschap				
FS13	Toegangsmogelijkheden in dunbevolkte gebieden met een economische achterstand.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
FS14	Initiatieven om financiële diensten toegankelijker te maken voor kansarme mensen.	Nee	Ja	We zijn belegd in microfinance-projecten en in projecten voor banencreatie.

GRI Standards: PGGM N.V.

Disclosure number	Indicator	Opgenomen in jaarverslag	Opgenomen in GRI tabel	Invulling/Verwijzing Jaarverslag 2020
Product en diensten beschrijving				
FS15	Beleid voor eerlijk (fair) ontwerp en verkoop van financiële producten en diensten.	Nee	Ja	<p>PGGM is een coöperatie zonder winstoogmerk. Eventuele overwinsten vloeien terug naar de leden. Daarnaast zijn onze klanten lange termijn beleggers. PGGM is derhalve gericht op een lange termijn relatie met deze klanten en dat lukt alleen als je oog hebt voor het klantbelang. Eerlijke verkoop van producten of diensten is daarbij een onvoorwaardelijk uitgangspunt. Daarnaast doorlopen producten of diensten die we aan onze leden aanbieden een streng product approval en review process, dat een eerlijk product moet waarborgen.</p> <p>Als institutionele belegger hebben wij verschillende rollen binnen de financiële sector, zoals die van uitvoeringsorganisatie voor onze klanten, zakenpartner voor andere spelers in de sector en aandeelhouder vanuit de beleggingen in financiële instellingen. Vanuit al deze rollen willen wij bijdragen aan een stabiel en duurzaam financieel stelsel. Dit doen we onder andere door te streven naar verbetering van standaarden in de financiële sector. We evalueren ons eigen gedrag en dat van onze tegenpartijen kritisch. Waar nodig en mogelijk passen wij ons gedrag aan om bij te dragen aan een stabiel financieel stelsel. We zetten onze kennis en ervaring in via netwerken met andere financiële instellingen en proberen in nauwe samenwerking met hen gedragsverandering te bewerkstelligen. We gaan met onze bancaire tegenpartijen, waar we mee samenwerken bij het uitvoeren van onze transacties, in gesprek en proberen hen ertoe te bewegen dat zij duurzame business modellen hebben waarbij het klantbelang centraal staat.</p> <p>We geloven in belonen voor het behalen van echte resultaten en dat beloningsprikkelers gericht op de lange termijn werken. We werken daarom voor alle asset classes met een compensatierichtlijn waarin het normenkader voor acceptabele niveaus van management fees, performance fees, transactiekosten en redemption fees zijn beschreven. Deze richtlijn zorgt bovendien voor meer inzicht in de kosten van vermogensbeheer voor onze klanten. Daarnaast dient de compensatiestructuur duidelijk en transparant te zijn en in lijn met de doelstellingen van de kapitaalverstrekker (dus geen hoge compensatie in het geval van slechte/matige performance).</p>
FS16	Initiatieven om de financiële kennis te vergroten per verschillende soort begunstigde.	Nee	Ja	<p>Onze institutionele klanten zijn professionele partijen met grote financiële kennis. Daar toetst DNB ook nadrukkelijk op. Ze moeten bovendien "in control" zijn, wat betekent dat ze alleen mogen beleggen in producten die ze begrijpen.</p> <p>Met betrekking tot onze leden proberen wij de kennis van en financiële zelfredzaamheid van alle leden te vergroten. Dat doen wij enerzijds door hierover te schrijven in onze nieuwsbrief, magazine of op onze site. Anderzijds door het ontwikkelen van tools (uitgavenwijzer bijvoorbeeld) of het vervaardigen van informatiewijzers over belangrijke life events zoals bijvoorbeeld ontslag (wat we dan tevens ondersteunen met speciale ledenavonden).</p>